

ABONNEMENT:

Pour un an 350 Piastres
Edition. spécial.: 500 ptrs.

ADRESSE:

«İdjtihad» Constantinople

Téléph. St. 865

XXIV ème ANNÉE

1 Février 1929 No. 266

İCTİHAD

TÜRKÇE VE FRANSIZCA

İLMÎ, EDEBÎ, İKTİSADÎ, SANA'Î.

SIHÎ MECMU'A

Aboneman: Seneliği [24
nüsha] Türkiye için 2bu-
çuk, haric için 3 buçuk,
Âlâ kâğıdı 5 liradır.

İdarehanesi:

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi tesisi:

1904 — Genève

Yirmi dördüncü sene
No. 266 — 1 Şubat 1929

(KAVUŞDUĞUM DİLDADELER)

Çok mühterem meslekdaşım İCTİHAT sahibi Dr. ABDULLAH CEVDET Bf. ye seyahat hatıralarımdan bir safhai tahattur ve hörmet.

Kıymetli İCTİHADIMIZA naçiz bir armağan.

BERLİN, LONDRA, PARİS, AMERİKA ve MISIRDAN sonra artık ana Vatana yaklaşan HAYFA önlerindeyiz, yarın da BERUTta.

«Vatan duygusu ve hasretile titreyen bir şahsiyet, sevgili yurdun mis gibi tütüp gelen toprak kokularını TÜRK camiasından uzaklaşmağa tercihen bir memleketin portakal ve limon bahçelerinden yayılan çiçek kokuların dan daha hoş ve latif bulur.»

Hep bu tahattur ve tahassürlerle sabahleyin erkenden YAFAnın bizden pek uzak kalan yalçın kıyılarını görüp geçirdikten dört saat sonra HAYFaya güneşli bir semâ, sakin ve sıcak bir hava içinde gelindi.

Vapurun tavakkufunu müteakıp giren ve çıkan yolcular arasında kendilerine mahsus tavurlarile görünen beş müstesna mevcudiyet, bütün seyahatım müddetince bende görülmeyen pek mühim bir hadise halinde derin bir hissi mahzuziyet ve anlatılmaz bir meserret uyandırdı.

Bu hal güzel bir tesadüfün eseri idi;

AMERİKAda, VAŞİNGTONda bulduğum(29) teşrinievel (1928) cumhuriyetimiz bayramında «MY FLOWER» otelinin yalnız ve kimsesiz bir kış bahçesinde limon, portakal ağaçları arasında sun'î kaskatıardan damlayan su damlaları terennümatı içinde gönlümde izlet birakan ve mütehasşıs tehassürler uyandıran bu ruh âşına

DİLDADELERnazarlarımda tekrar canlandı.

AMERİKAdakilerle tanışmak mümkün olmamıştı, fakat HAYFAdakilerle anlaşmak mukadder oldu. Bu şuh yolcular şakrak bülbüller gibi ötüşerek, söyleşerek vapura bir musevi tercümanın refakatında(HAYFA) ismindeki motörpotla geldiler, her halde onlar beni teşyie gelmiş değil ben onları istikbale gitmiş gibi davrandım.

Biribirimizi gördük zanederim.Bilmem onlarda beni tanıyabildiler mi? Sevimli gözlerinde her renge uyan fakat hiçbir an sabit kalmıyan mütelevvin bir kararsızlıkları vardı.

Üzüntülü halleri uçup kaçacak gibi mütelaşi hareketleri muhitin nazarlarını kendilerine affettirdi. Ben de onların ka-

rarsızlığı kadar sarsırsızlandım, bir kimsenin görmesine ve görüşmesine razı olmadım.

Bir dakikanın geçmesi onların elimden gitmesi demekdi. Mukave-

metsuz bir arzu ve nihayetsiz bir heyecanla onların meclubu oldum.

Kendilerinden evel tercümanlariyle anlaşılm, Çünkü biribirlerinden güzel ve sevimli olan bu can yoldaşlarının isanlarına âşına değildim; fakat AMERİKAda olduğu gibi gözlerimiz görüşmemize ve işşayi derunumuza kâfi idi. Mıknâtisi bir kuvvet bizi biribirimizden ayrılmaz bir hale getirdi. Tercümada gittikten sonra hepsi bana tabî ve mutî kaldılar.

Ben onlara manen, onlarda bana maddeten bağlandılar. Bir şey söylemediler ve sustular, lakin okadar tatlı güzel bir bakışları vardiki insan bir anda bütün duygu ve kaygularını anlamakta güçlük çekmez» Vatandan ayrılmışlar, kimsesiz kalmışlar — ne acı — yekdiğerile hemhal

PUNARIN KEDERİ

Gözleri yağmur dolu koşan bir bulut gibi
Dolaştım gönüllerin deşinde, deryasında;
Buldum nihayet bir gün hüznümün yoldaşını
Suyu çokdan kurumuş bir pınarın yasında.

AB. DJ.

imişler aynı ırk aynı cinsten imişler — ne mutlu — yalnız dündenberi bir şey yememişler aç ve susuzmuşlar — ne yazık — »bu garip halleri bana da ayrı bir gariplik verdi. Derhal yerimi onlara bıraktım istirahatları için can attım.

Yemeklerini büyük bir iştihâ ile pek şen yediler, bana birşey söylemediler onlarla yalnız ben söyleştım. Sakın ne söylediklerimizi bana sormayınız; mümkün değil burada tekrar edilmez.

Onlar o zamana mahsus birer nefhâi musikîidi. Yemekten sonra nermin ellerini zarif hareketlere tabii olan (ruj) larını alevlendirdiler, ince ve keskin dudakları ateşin lal bir renk aldı. (Mak'yaj) larına hiç de lüzum görmediler.

Tabiat onları ezelden tanzim ve telvin etmiş. Minimini başlarının seri ve çâlâk inhina ve ihtizazları (şanjen) ipek buklelerini gözler kamaştırırcasına parlattı. Canlı vücudları yeşil, al, sarı, mor, ve erguvani renkli ipekten ince elbiseleri içinde birer hercaî menekşe demetini andirdi. Bu hallerinde onlara bakmak (nil) sahillerinde doyulmaz renkli akisler yaratan nazan bir gurubun temaşasına dalmaktan daha tatlıdır. Şen ve şuh neş, eleri bir an içinde nazlı bir sükunete tebeddül etdi. Yorgundular, nazarlarımla bile fazla bakıp yorulmalarına kıyamadım.

Uyumağa ihtiyaclarını gördüm, yerlerine yerleştirip lambalarını söndürdüm. Yalnız sessizce yanlarından çekilip giderken bu içli yoldaşlarıma hafif bir fısıltı ile atlarını ve yurtlarını sordum.

Aynı fısıldayışla cevap verdiler ve: Bizler, güneşli sıcakdıyaların parlak ışıklarıyla yaldızlanmış gül bahçelerinden pervaz ederek yalnız hur ve serbest kalmak için kaçan, sevdiğimiz gönüllerde yuvalar kuran duygularla anlaşılan, nihayet altın kafeslerde de olsa yine mahkumu zeval yaşayan, bahtsız, vatandan ayrılmış; KANARYA larız dediler. Dr. Behçet Sabit

KALENDER SÖZLERİ

Doğmiacak hafidime

Her va'de aldanub düşme ümide,
Çocukca her söze inanma yavrum,
Idrake darbeler vuran vaide
Dünyalar kansada sen kanma yavrum!
Boyun eyme birden hukmü kazaya,
Kolayca yanaşma babı rizaya,
Bir iki tel kırdı fırla fezaya,
Şu küçük kafesde kapanma yavrum
Düşün kimler için cennetdir zemin,
Kimlerindir şekva, teessür, enin,
Derlerse: Hudadır doğruya muin
Tebessüm ediver, utanma yavrum!
Büyük bir hunerdir temelluk, riza,
Huzuru selb eder insandan haya
Ahireti bilmem, fakat bu dünya
Yalanla doludur, boş sanma yavrum!
Yekrengin hasmıdır yer de, sema da,
Her ne yapsa geçer ömrü belada,
Renğarenk olanlar erer murada,
Yalınız bir renge boyanma yavrum!
Eyiye, kötüye uymalı mizac
Bununla bulursun derdine ilâc
Fazilet dediyin çuruk bir ağac; [*]
Sen ona abdalca dayanma yavrum!
Felaketler vardır derin duyguda,
Aklü mantik gibi beladır buda,
Uç günlük ömrünü geçir uykuda
Elinden gelirse uyanma yavrum! [**]

Tokadi Zade

ŞEKİB

[*] Biz bu fikirde deyiliz. Biz *Pauvre Lelian* ile:

La vertu est un nom, mais le nom d'un ange.
deriz; gelecek nüshada bu vadide 28^{sene} evel yazılmış «yavrum dinle» adlı fransızca bir manzümemizi okuyacaksınız.

AB. DJ.

[**] Bu fikirde de deyiliz Biz; öldükden sonra nihayetsiz uyuyacaksın dünyada mümkün olduğu kadar uyanık ol deriz.

AB. DJ.